ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 28.9.2026 г.
COM(2026) 508 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно наличието на пазара на ЕС на биологичен растителен репродуктивен материал, на отглеждани по биологичен начин животни и на биологични протеинови фуражи в съответствие с член 53, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2018/848

{SWD(2026) 284 final}

1. Въведение

В настоящия доклад се разглежда наличието на пазара на ЕС на биологичен растителен репродуктивен материал, на отглеждани по биологичен начин животни, включително на ярки, и на биологични протеинови фуражи, предназначени за хранене на домашни птици и свине. Докладът е приет в съответствие с член 53, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2018/848 относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти („Регламент относно биологичното производство“)[1], който се прилага от 1 януари 2022 г.

Съзаконодателите изискаха настоящия доклад с оглед на постепенното премахване на дерогациите по отношение на използването на небиологичен растителен репродуктивен материал, на отгледани по небиологичен начин домашни птици, на отгледани по небиологичен начин животни за целите на развъждането, както и на небиологични протеинови фуражи за домашни птици и свине. От Комисията беше поискано да „разгледа наличността на такъв биологичен материал на пазара на Съюза въз основа на данните относно наличността на биологичен материал, събирани чрез базата данни и системите, създадени от държавите членки“, пет години след началната дата на прилагане на Регламента относно биологичното производство. В доклада следва да се разгледат наличността на тези материали и причините за евентуално ограничения достъп на операторите в сектора на биологичното производство до такъв материал.

При изготвянето на настоящия доклад Комисията взе предвид данните, събрани в съответствие с член 26 от Регламента относно биологичното производство, и информацията относно дерогациите и разрешенията, посочени в член 53, параграф 6, както следва:

а) информация, включена в базата данни за растителен репродуктивен материал, посочена в член 26, параграф 1, и в системите за събиране на данни за животни, посочени в член 26, параграф 2, и ако е приложимо — в системите за събиране на данни, посочени в член 26, параграф 3, относно ярките;

б) информация за дерогациите, предоставени за растителен репродуктивен материал в съответствие с приложение II, част I, точка 1.8.5 и приложение II, част II, точки 1.3.4.3 и 1.3.4.4на ; както и

в) информация за наличието на пазара на Съюза на биологични протеинови фуражи за птици и свине и за разрешенията за използване на небиологични протеинови фуражи за млади свине и птици, предоставени в съответствие с приложение II, част II, съответно точка 1.9.3.1, буква в) и точка 1.9.4.2, буква в).

[1] Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета (ОВ L 150, 14.6.2018 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/2025-03-25/oj).

Освен това с Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/464 на Комисията[2] бяха въведени изисквания за докладване на данни от страна на държавите членки, а в периода 2023—2025 г. постепенно започна използването на образците, достъпни чрез Информационната система за биологично земеделие (OFIS). Разликите обаче в данните, докладвани от държавите членки в рамките на тези три години, възпрепятстват осигуряването на надеждността на статистическия анализ. В придружаващия работен документ на службите на Комисията са на разположение данните, предоставени от държавите членки за годините от 2022 г. до 2024 г.[3].

2. Биологичен растителен репродуктивен материал

С цел да се насърчи развитието на биологичното развъждане, с Регламента относно биологичното производство бяха въведени нови разпоредби относно биологичния растителен репродуктивен материал (РРМ), като бяха определени биологичните сортове и биологичният хетерогенен материал, подходящи за биологично производство. С него също така се определи крайна дата за дерогациите за използване на небиологичен РРМ (31 декември 2036 г.)[4].

Наличието на голямо разнообразие от РРМ е от съществено значение за биологичното земеделие, за да се гарантира необходимото приспособяване към променящите се условия и натиск, като същевременно, от друга страна, производството на биологичен РРМ е технически по-трудно от конвенционалното производство поради ограниченото използване на пестициди и торове (работен документ на службите на Комисията, раздел I.7).

Обхватът на базите данни за събиране на информация относно наличността на биологичен РРМ (съществуващи съгласно предишната нормативна уредба, уреждаща биологичното производство, по-специално Регламент (ЕО) № 889/2009 на Комисията)[5] беше разширен, така че да включва не само семена и посадъчен материал за картофи, а всички видове вегетативен растителен репродуктивен материал.

---

[2] Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/464 на Комисията от 26 март 2020 г. за установяване на определени правила за прилагането на Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с необходимите документи за признаване със задна дата на периоди за целите на прехода към биологично производство, производството на биологични продукти и информацията, която е необходимо да бъде предоставяна от държавите членки (ОВ L 98, 31.3.2020 г., стр. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/464/oj).

[3] Тъй като крайният срок, в който докладът трябва да бъде представен на Европейския парламент и на Съвета, е 31 декември 2026 г., в доклада не е включена информацията, изпратена от държавите членки до юни 2026 г.

[4] За повече информация: работен документ на службите на Комисията, раздел I.7.

[5] Регламент (ЕО) № 889/2008 на Комисията от 5 септември 2008 г. за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти по отношение на биологичното производство, етикетирането и контрола (ОВ L 250, 18.9.2008 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/889/oj).

Съгласно Регламента относно биологичното производство биологичните земеделски стопани са длъжни да използват биологичен РРМ[6]. Само когато от официалните данни е видно, че количествата биологичен и произведен при преход към биологично производство РРМ[7], налични на пазара, са недостатъчни за удовлетворяване на нуждите на операторите, националните компетентни органи (НКО) могат да предоставят дерогации за използването на небиологичен РРМ при специфични условия. В съответствие с част I, точка 1.8.5.6 от приложение II към Регламента относно биологичното производство НКО трябва да изготвят официален списък на видовете, подвидовете или сортовете, за които е наличен в достатъчни количества биологичен или произведен при преход към биологично производство РРМ („списък от категория I“). Когато е налице сериозен недостиг на биологичен РРМ, вместо индивидуални дерогации НКО могат да издават годишни общи дерогации за списък от видове, подвидове или сортове[8].

Тъй като информацията за наличния на пазара биологичен и произведен при преход към биологично производство РРМ определя възможността земеделските стопани да изискват дерогации в случаи на недостатъчно предлагане, от съществено значение е тази информация да бъде широкодостъпна.

За съжаление специализираните изследвания[9] и събраната информация сочат, че в тази област е постигнат малък напредък: 17 държави членки са въвели някакъв вид интерактивни бази данни с функции за проучване на наличността на РРМ за конкретни култури, докато останалите държави членки са избрали да използват статични таблици (работен документ на службите на Комисията, раздел I.8). Поради неотдавнашните промени в нормативната уредба държавите членки са адаптирали предишните си системи, за да позволят на операторите да оповестяват публично на доброволни начала информацията за своето производство на биологичен или произведен при преход към биологично производство РРМ[10]. Националните бази данни са от съществено значение за насърчаване на използването на биологичен и произведен при преход към биологично производство РРМ и за подпомагане на електронната обработка на дерогациите и следва да бъдат напълно функционални[11].

---

[6] Част I, точки 1.8.1 и 1.8.3 от приложение II към Регламент (ЕС) 2018/848.

[7] В член 10, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2018/848 се предвижда, че РРМ, произведен при преход към биологично производство, се пуска на пазара като такъв, когато е спазен период на преход към биологично производство от най-малко 12 месеца.

[8] Част I, точка 1.8.5.7 от приложение II към Регламента относно биологичното производство.

[9] *The State of organic seed in EU* -https://www.liveseed.eu/wp-content/uploads/2019/12/FNL-FNL-Web-Interactive-NOV19-Booklet2-LIVESEED_web.pdf

[10] Базата данни OrganicXseeds на FIBL, която функционира от над 10 години, наскоро беше допълнително разширена, за да включва всички форми на РРМ и различни нови функции, и понастоящем се използва от осем държави членки.. В рамките на проекта Liveseed беше разработена и европейска маршрутизираща база данни, която да даде възможност на доставчиците и операторите да предлагат и търсят биологичен РРМ във всички държави членки, както и в Обединеното кралство, Исландия и Швейцария — База данни за биологични семена в ЕС — LIVESEEDING.

[11] Извадка от Solfanelli, F.; Ozturk, E.; Dudinskaya, E.C.; Mandolesi, S.; Orsini, S.; Messmer, M.; Naspetti, S.; Schaefer, F.; Winter, E.; Zanoli, R. Estimating Supply and Demand of Organic Seeds in Europe Using Survey

2.1. Анализи на националните данни, докладвани в съответствие с член 53, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2018/848

Общ преглед на националните данни относно наличността на РРМ, както и относно индивидуалните и общите дерогации, с разбивка по основни групи култури, е представен в работния документ на службите на Комисията[12]. Резултатите са с разбивка по отделни държави членки, като в някои случаи те са групирани в 4 основни географски района[13].

2.1.1. Наличност на биологичен и произведен при преход към биологично производство растителен репродуктивен материал

Повечето държави членки предоставиха единствено качествена информация с изброяване на видовете и сортовете растения, за които в техните национални бази данни е бил включен биологичен и произведен при преход към биологично производство РРМ. Само 4 държави членки докладваха всяка година количествени данни за голям брой видове култури (работен документ на службите на Комисията, раздел I.1.1).

Операторите могат да използват системите на доброволни начала[14], но няколко държави членки посочиха, че някои доставчици считат количествените данни за чувствителна търговска информация.

За определени видове биологичният РРМ може да бъде собствено производство или придобит чрез преки договорености между земеделските стопани и доставчиците: на практика за определени култури (зърнено-житни култури) процентът на семената, запазени от земеделското стопанство, е голям[15].

Налични са анализи на сортовете по група култури (работен документ на службите на Комисията, раздел I.1.3), служещи като показател за използването на базите от данни. 12 държави членки докладваха изчерпателни данни за пресните зеленчуци, зърнено-

---

Data and MI Techniques. *Sustainability* **2022** г., *14*, 10761. https://doi.org/10.3390/su141710761: „*Резултатите от анализа на функционалността на базата данни за биологични семена и неотдавнашно проучване, проведено сред земеделски стопани в ЕС и Швейцария, потвърждават общите очаквания, че степента на използването на биологични семена е по-висока в държавите, в които има добре функционираща база данни за биологични семена с добре развит сектор на семепроизводството*“.

[12] Зърнено-житни култури, видове пшеница, зеленчуци, сухи зеленчуци от семейство Бобови, маслодайни култури, технически култури, ароматни билки и подправки, плодове, грозде, маслини, декоративни растения, фуражни видове и техните смеси (работен документ на службите на Комисията, раздел I.3 и I.4.2).

[13] Държави — членки на ЕС, в Централна Европа: BE, CZ, DE, FR, LU, NL, AT; държави — членки на ЕС, в Източна Европа: BG, LT, HU, PL, RO, SK; държави — членки на ЕС, в Северна Европа: DK, EE, IE, LV, FI, SE; държави — членки на ЕС, в Южна Европа: EL, ES, HR, IT, CY, MT, PT, SI.

[14] По данни от неотдавнашно проучване по проекта LiveSeeding едва 49 % от 140 респонденти — биологични производители, предлагат биологични семена чрез националните бази данни в ЕС — Insights into the opportunities and bottlenecks in organic seed and plant breeding sector — 13 февруари 2023 г.: LiveSeeding_Presentation-Template.

[15] Estimating Supply and Demand of Organic Seeds in Europe Using Survey Data and MI Techniques, Sustainability, 2022 г., 14, 10761. https://doi.org/10.3390/su141710761.

житните култури и пшеницата, докато 11 докладваха данни само за малък брой култури и сортове, а 5 — само за една година или изобщо не докладваха данни.

Показател за подобряването на наличността на биологичен и произведен при преход към биологично производство PPM е съществуването на официален „списък от категория I“, който може да се използва от държавите членки и за прекратяване на дерогациите, в съответствие с развитието на пазарното предлагане. Само 12 държави членки са изготвили „списък от категория I“, като броят на включените култури, които са главно зърнено-житни култури (пшеница) и фуражи, варира от 1 до 90 (работен документ на службите на Комисията, раздел I.2).

2.1.2. Дерогации съгласно част I, точка 1.8.5 от приложение II към Регламент (ЕС) 2018/848

НКО могат да предоставят индивидуални или общи дерогации, позволяващи използването на небиологичен PPM за биологично производство[16].

Индивидуални дерогации могат да бъдат предоставяни в съответствие с условията, определени в част I, точка 1.8.5.1. от приложение II към Регламент (ЕС) 2018/848, само в следните случаи:

а) когато нито един сорт от вида, който операторът цели да получи, не е регистриран в базата данни, посочена в член 26, параграф 1, или в системите, посочени в член 26, параграф 2;

б) когато нито един оператор, който предлага на пазара растителен репродуктивен материал, не е в състояние да достави съответния биологичен или произведен при преход към биологично производство растителен репродуктивен материал или растителен репродуктивен материал, разрешен в съответствие с точка 1.8.6, навреме за сеитба или засаждане в случаите, когато потребителят е поръчал растителния репродуктивен материал в разумен срок, позволяващ подготовката и доставката на биологичен или произведен при преход към биологично производство растителен репродуктивен материал или на растителен репродуктивен материал, разрешен в съответствие с точка 1.8.6;

в) когато сортът, който операторът цели да получи, не е регистриран в базата данни, посочена в член 26, параграф 1, или в системите, посочени в член 26, параграф 2, като биологичен или произведен при преход към биологично производство растителен репродуктивен материал или като растителен репродуктивен материал, разрешен в съответствие с точка 1.8.6, и операторът е в състояние да докаже, че нито една от регистрираните алтернативи на същия вид не е подходяща — по-специално по отношение на агрономичните и почвено-климатичните условия, както и по отношение на необходимите технологични свойства за получаване на продукцията;

[16] Дерогациите трябва да бъдат предоставяни в съответствие с изискванията, определени в част I, точки 1.8.5.1—1.8.5.7 от приложение II към Регламент (ЕС) 2018/848.

г) когато използването му е оправдано, тъй като служи за научни изследвания, за изпитвания при провеждане на полеви опити в малък мащаб, за целите на съхранението на сорта или за продуктови иновации и е съгласувано с компетентните органи на съответната държава членка.

По-голямата част от държавите членки докладваха данни за ситуацията, описана в буква в) по-горе (работен документ на службите на Комисията, раздел I.4.1). В няколко други държави членки[17] преобладава ситуацията, описана в буква а) по-горе, което показва пълна липса на биологичен или произведен при преход към биологично производство PPM.

При индивидуалните дерогации се наблюдават големи географски различия, като по-голямата част от дерогациите са били предоставени за пресни зеленчуци, зърнено-житни култури и фуражни видове (работен документ на службите на Комисията, раздели I.4 и I.6).

Що се отнася до общите дерогации, 15 държави членки предоставиха количествена информация (но не всички за всичките три години), а 6 държави членки посочиха, че изобщо не прилагат схемата за общи дерогации[18]. 5 държави членки[19] не предоставиха информация относно общите дерогации.

Въз основа на това беше извършена ориентировъчна оценка на количествените данни за пшеницата и зърнено-житните култури, която показва увеличение на използването на общи дерогации (работен документ на службите на Комисията, раздел I.5).

От раздел I.3 от работния документ на службите на Комисията е видно, че общите дерогации може да се отнасят до стотици видове в някои държави членки (когато са включени декоративни растения), докато в други те са ограничени до няколко десетки вида (главно фуражни култури, зърнено-житни култури, зеленчуци, лози и овощни култури).

3. Отглеждани по биологичен начин животни, включително ярки

Биологично отглежданите животни трябва да са родени или излюпени и да бъдат отглеждани в единици за биологично производство[20].

Биологичното животновъдство обаче страда от липса на отгледани по биологичен начин животни за създаване или обновяване на стадата или ятата. В Регламента относно биологичното производство се предвижда нова система от дерогации, основана на информацията, събрана от държавите членки относно наличността на отглеждани по биологичен начин животни.

[17] BG, CY, CZ, HR, HU, IE, LV, LT, PL, PT, SK, RO.
[18] BG, CY, HR, MT, PL, SI.
[19] IE, EL, CZ, HU, RO.
[20] Част II, точка 1.3.1 от приложение I към Регламент (ЕС) 2018/848.

Системата също така позволява на операторите, предлагащи на пазара отглеждани по биологичен начин животни, да оповестяват публично на доброволни начала и безвъзмездно информация относно своите запаси, заедно със своите имена и данни за контакт[21].

Когато събраните данни показват, че търсенето на отглеждани по биологичен начин животни не може да бъде удовлетворено, до 31 декември 2036 г. НКО могат да разрешават въвеждането на отгледани по небиологичен начин животни в единица за биологично производство при спазването на строги условия[22].

По отношение на ярките създаването на такава система е доброволно за държавите членки[23] и НКО могат да разрешават въвеждането на отгледани по небиологичен начин птици в единица за биологично отглеждане на птици, при условие че ярките, използвани за производство на яйца и месо, са на възраст под 3 дни, когато ятото се създава първоначално или когато то се обновява или възстановява.

В настоящия доклад се анализират наличността в ЕС на отглеждани по биологичен начин животни, включително ярки, както и предоставените дерогации за въвеждане на отглеждани по небиологичен начин животни, въз основа на информацията от държавите членки.

3.1. Анализ на информацията, получена от държавите членки, относно наличието на отглеждани по биологичен начин животни

Създаването на системи за проследяване на наличието на отглеждани по биологичен начин животни е задължително за държавите членки едва от 1 януари 2022 г. От 2023 г. до 2025 г. броят на държавите членки, разполагащи с функциониращи системи с информация за отглежданите по биологичен начин животни, се увеличи. В настоящия доклад се представя актуалното състояние на въведените системи към юни 2025 г., когато 25 държави членки изпратиха връзки към своите бази данни (работен документ на службите на Комисията, раздел II.1). Те са на разположение на адрес: https://ec.europa.eu/agriculture/ofis_public/national-databases.html.

Тъй като използването на системата не е задължително за доставчиците на отглеждани по биологичен начин животни, изпратените от държавите членки данни варират в широки граници и често са непълни, поради което в настоящия доклад не може да бъдат представени обобщени данни на равнището на ЕС.

3.2. Анализ на информацията, получена от държавите членки, относно наличността на отглеждани по биологичен начин ярки

[21] Дерогация по отношение на животните може да бъде предоставена в съответствие с част II, точка 1.3.4.4 от приложение II към Регламент (ЕС) 2018/848.
[22] Част II, точки 1.3.4.4.1—1.3.4.4.4 от приложение II към Регламент (ЕС) 2018/848.
[23] Член 26, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2018/848.

Събирането от страна на държавите членки на информация относно наличността на отглеждани по биологичен начин ярки не е задължително. Към днешна дата държавите членки не са създали такива системи за събиране на информация, като поясняват, че повечето оператори в сектора на биологичното производство поръчват предварително необходимите им ярки директно от пазара.

3.3. Анализ на информацията, получена от държавите членки, относно дерогациите, предоставени за въвеждане на отгледани по небиологичен начин животни

Всички държави членки изпратиха данни за трите години. Данните от няколко държави членки обаче бяха или непълни, или непоследователни през отделните години. Качеството на данните се подобри от 2023 г. до 2025 г., но те все още не могат да бъдат обобщени за 27-те държави членки.

От извършения качествен анализ е видно, че в повечето държави членки са били предоставени дерогации за въвеждане на отгледани по небиологичен начин животни за едър рогат добитък, еднокопитни, овце, кози и свине (работен документ на службите на Комисията, раздел II.3).

3.4. Анализ на информацията, получена от държавите членки, относно дерогациите, предоставени за въвеждане на отгледани по небиологичен начин ярки

Повечето държави членки предоставиха непълна информация или не предоставиха данни. От извършения качествен анализ за отглеждани по небиологичен начин ярки е видно, че няколко държави членки са използвали дерогациите през 2022 г. и са преустановили докладването на данни за 2023 г. и 2024 г. (работен документ на службите на Комисията, раздел II.4).

Според информацията, получена от Европейската асоциация на птицевъдите в селските райони (ERPA), предлагането на отглеждани по биологичен начин ярки е съпроводено с трудности. Повечето съоръжения за развъждане на родителски ята са насочени към конвенционалното производство и в съвсем малка степен — към биологичното производство, при което: i) изискванията за настаняване на животните налагат мащабни инвестиции; и ii) достъпът до открити площи увеличава риска за здравето на родителските екземпляри. Производството на бавнорастящи генетични линии домашни птици би било особено засегнато, ако дерогациите за въвеждане на отгледани по небиологичен начин ярки бъдат прекратени.

4. Биологични протеинови фуражи

4.1 Въведение

Отглежданите по биологичен начин животни трябва да бъдат хранени с биологични фуражи или с фуражи, произведени при преход към биологично производство, които отговарят на техните хранителни нужди и идват основно от стопанствата, където се отглеждат животните, или от други стопанства в региона[24].

По отношение на биологичните протеинови фуражи съществува силна конкуренция, тъй като в биологичното производство е забранено използването на синтетични аминокиселини[25]. Младите свине и домашни птици имат специфични нужди от определени аминокиселини в хранителния си режим, главно за целите на растежа и доброто им състояние, които може да не бъдат удовлетворени от съществуващите източници на протеини от биологично производство[26].

Липсата на достатъчно предлагане на биологични суровини е проблем още от предишната нормативна уредба, уреждаща биологичното производство на свине и домашни птици[27]. Ето защо, когато земеделските стопани не могат да набавят необходимите протеинови фуражи от биологично производство и НКО е потвърдил, че няма достатъчни количества биологични протеинови фуражи, се разрешава използването на до 5 % небиологични протеинови фуражи, произведени или приготвени без химични разтворители и осигуряващи конкретни протеинови съставки, за период от 12 месеца за прасенца до 35 kg и млади домашни птици. Тези разрешения може да бъдат издавани до 31 декември 2026 г.[28]

Държавите членки предоставиха информация за наличието на пазара на ЕС на биологични протеинови фуражи за птици и свине, както и информация за разрешенията, предоставени съгласно част II, точка 1.9.3.1, буква в) и точка 1.9.4.2, буква в) от на приложение II към Регламент (ЕС) 2018/848.

В настоящия доклад се анализират наличието на биологични протеинови фуражи в ЕС и разрешенията, предоставени за използване на до 5 % небиологични протеинови фуражи за млади свине и млади домашни птици въз основа на тази информация[29].

4.2 Анализ на информацията, получена от държавите членки, за наличието на биологични протеинови фуражи за свине и домашни птици

В раздели III.3 и III.4 от работния документ на службите на Комисията се предоставя обобщение на получената информация за наличието на биологични протеинови фуражи за свине и домашни птици.

Въпреки че качеството на данните се подобри в периода 2022—2024 г., значителен брой държави членки не докладваха данни за количествата биологични фуражни суровини,

[24] Част II, точка 1.4.1, букви а) и б) от приложение II към Регламент (ЕС) 2018/848.
[25] Част II, точка 1.4.1, буква е) от приложение II към Регламент (ЕС) 2018/848.
[26] Recent advances in protein and amino acid nutritional dynamics in relation to performance, health, welfare, and cost of production - ScienceDirect.
[27] Член 43 от Регламент (ЕО) № 889/2008 на Комисията.
[28] Част II, точка 1.9.3.1, буква в) и точка 1.9.4.2, буква в) от приложение II към Регламент (ЕС) 2018/848.
[29] Член 53, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2018/848.

използвани като източник на конкретни протеини, които са били пуснати на националния пазар и са били предназначени за свине или домашни птици през 2024 г.

През 2024 г. само 11 държави членки предоставиха количествени данни за пуснатите на националния им пазар биологични фуражни суровини, използвани като източници на конкретни протеини за свине, а 13 държави членки — съответно за домашни птици. Няколко държави членки са провели проучвания сред своите оператори в сектора на фуражите, за да съберат тези данни.

В раздел III.2 от работния документ на службите на Комисията се предоставя списък на видовете биологични и небиологични протеинови фуражи, използвани за хранене на свине и на домашни птици.

В раздел II.5 от работния документ на службите на Комисията се предоставя преглед на концепцията за „млади домашни птици“ в различните държави членки.

Комисията извърши качествен анализ на данните, който показа следното:

- източниците на биологични и небиологични протеинови фуражи, използвани за млади свине и домашни птици, са много сходни и двата вида животни се конкурират за едни и същи ресурси,
- държавите членки предоставят общи, а не индивидуални разрешения за използване на небиологични протеинови фуражи за свине и изглежда не разполагат с точна информация за броя на свиневъдните стопанства, които се възползват от тези разрешения (повечето от държавите членки не предоставиха оценка на броя на сертифицираните производители на отглеждани по биологичен начин свине, които отглеждат прасенца с тегло ≤ 35 kg),
- държавите членки предоставят общи, а не индивидуални разрешения за използване на небиологични протеинови фуражи за млади домашни птици и имат различно разбиране за това какво означава понятието „млади домашни птици“,
- повечето сертифицирани за биологично производство свиневъдни стопанства и стопанства за домашни птици използват разрешения.

5. Заключения

През последните няколко години качеството на информацията, предоставяна от държавите членки по темите в настоящия доклад, се подобри. Въпреки това не е възможно въз основа на наличната информация да се направят окончателни заключения относно равнището на предлагане на разгледаните в доклада биологични материали и суровини, относно използването на общи и индивидуални дерогации, предоставяни от държавите членки, и което е по-важно — относно напредъка към постигането на пазар с по-добро предлагане на тези ресурси от критично значение.

Държавите членки са създали системи, чрез които операторите, предлагащи на пазара биологичен или произведен при преход към биологично производство РРМ или отглеждани по биологичен начин животни, могат на доброволни начала да оповестяват публично подробна информация за своите продукти в съответствие с член 26 от

Регламента относно биологичното производство. Макар и полезни, тези системи невинаги функционират пълноценно и използването им от страна на операторите остава ограничено.

5.1 Биологичен растителен репродуктивен материал

Въпреки някои подобрения по отношение на наличността на РРМ за зърнено-житни култури (пшеница) и в по-малка степен — за фуражни видове, предлагането на биологичен и произведен при преход към биологично производство РРМ все още е недостатъчно, за да покрие търсенето за хиляди видове и техните сортове. Това поражда сериозна загриженост с оглед на увеличаването на земеделските площи, предназначени за биологично земеделие (от 16,9 милиона хектара през 2022 г. на 18,1 милиона хектара през 2024 г.[30]), и големия брой засегнати видове, както това се потвърждава от неотдавнашно изследване[31]: „*както е видно от предишния проект LIVESEED, предлагането на биологични семена, включително биологични семена, запазени от земеделското стопанство, покрива средно* ***по-малко от 50 % от площите на биологичните стопанства*** *с големи разлики между културите и държавите (Solfanelli и др., 2021 г., 2022* г.)“, както и[32]: „*Общата картина на текущото използване на семена в биологичното земеделие [...] ясно показва, че търсенето на биологични семена значително надвишава предлагането, особено в южните и източните европейски региони“.*

На този фон дерогациите са все така необходими, въпреки че за някои видове 12 държави членки биха могли да се въздържат от предоставянето на такива чрез „списъка от категория I“.

Предвид наличните понастоящем данни може да е необходимо цялостно проучване на предлагането и търсенето на биологичен РРМ, придружено от анализ на прилагането на дерогациите. Това би могло да спомогне за определянето на най-добри практики с оглед на постепенното премахване на дерогациите до 2036 г. Чрез проучването би могло също така да се установят възможните последици от пълното премахване на общите и индивидуалните дерогации, като се постави акцент върху култури като зърнено-житните култури и видовете пшеница, за които биологичен и произведен при преход към биологично производство РРМ е наличен в по-голяма степен.

[30] Биологичното производство в Европа — Разгледайте най-новите данни за производството и пазара.
[31] LiveSeeding, 2025 г.: Updated and improved roadmap/decision tree to reach 100% organic seed.
[32] Solfanelli, F.; Ozturk, E.; Dudinskaya, E.C.; Mandolesi, S.; Orsini, S.; Messmer, M.; Naspetti, S.; Schaefer, F.; Winter, E.; Zanoli, R. Estimating Supply and Demand of Organic Seeds in Europe Using Survey Data and MI Techniques. *Sustainability* **2022** г., *14*, 10761. https://doi.org/10.3390/su141710761.

5.2 Животни, отглеждани по биологичен начин

По отношение на животните, отглеждани по биологичен начин, данните са скорошни (от 2022 г. насам) и все още недостатъчни, за да се изготви надежден преглед на тяхната наличност. Що се отнася до ярките, нито една държава членка не е създала система за популяризиране на наличността на отглеждани по биологичен начин ярки на национално равнище.

Анализът на изпратените от държавите членки данни показва, че операторите в сектора на биологичното производство все още са изправени пред необходимостта да въвеждат отгледани по небиологичен начин животни или ярки, за да продължат биологичното животновъдство. С оглед на опростяването не изглежда целесъобразно да се приеме делегиран акт за задължително въвеждане на системите за събиране на информация относно наличността на отглеждани по биологичен начин ярки и за обвързване на предоставянето на дерогации с наличието на такава система[33].

Като се имат предвид неотдавнашните низходящи тенденции в биологичното животновъдство и птицевъдство (с изключение на овцевъдството)[34], запазването на възможността за използване на дерогации за отглеждани по биологичен начин животни и ярки до 31 декември 2036 г. изглежда целесъобразно.

5.3 Биологични протеинови фуражи за свине и домашни птици

И накрая, държавите членки предоставиха информация относно наличието на биологични протеинови фуражи за свине и домашни птици, както и относно предоставените разрешения за хранене на прасенца до 35 kg и на млади домашни птици с до 5 % небиологични протеинови фуражи.

Наличните данни са за периода 2022—2024 г., но те остават непълни, което възпрепятства представянето на количествен преглед на наличието на биологични протеинови фуражи в ЕС.

Липсата на подходящи биологични протеинови фуражи за свине и домашни птици е структурен проблем в сектора на биологичното производство, за чието разрешаване все още са необходими няколко години. Качественият анализ на данните показва, че много производители на отглеждани по биологичен начин свине и домашни птици все още се възползват от разрешенията за включване на малък процент небиологични протеинови фуражи в хранителния режим на своите млади животни.

Основните заинтересовани страни в сектора на биологичното производство[35] са единодушни относно настоящия недостиг на биологични протеинови фуражи за свине и

[33] Член 53, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2018/848: „*Считано от 1 януари 2027 г., на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове съгласно член 54 за изменение на член 26, параграф 2, буква б) с цел разширяване на обхвата на информационната система, посочена в член 26, параграф 2, така че да включва и ярките, и на приложение II, част II, точка 1.3.4.3, така че дерогациите за ярките да се основават на данните, събирани в съответствие с тази система*“.

[34] Раздел II.2 от работния документ на службите на Комисията.

[35] FEFAC, EUWEP, ERPA, Copa-Cogeca, IFOAM Organics Europe.

домашни птици на пазара на ЕС, както и относно необходимостта от удължаване на действащите дерогации.

Въз основа на това и като се вземе предвид задължението за задоволяване на хранителните нужди от аминокиселини на младите отглеждани по биологичен начин свине и домашни птици с цел осигуряване на техния растеж и добро състояние, Комисията възнамерява да приеме делегиран акт, с който да удължи с още 10 години (т.е. до 31 декември 2036 г.) възможността за НКО да разрешават използването на до 5 % небиологични протеинови фуражи при храненето на прасета до 35 kg и на млади домашни птици.